

<p>מדינת ישראל משרד החינוך</p> <p>ראמ"ה הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך</p> <p>המזכירות הפדגוגית</p>	<p>עברית</p> <p>לכיתה ה'</p> <p>חוברת טקסטים</p>
--	---

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות 1-14 בחוברת השאלות.

הדף היומי

מעובד לפי הערך "הדף היומי", מתוך **שושנים** בעריכת משה שנפלד ויחזקאל רוטנברג, הוצאת נח, תש"ח, עמ' 96-97

רבי מאיר שפירא

רבי מאיר שפירא מלובלין היה מגדולי הרבנים בפולין. הוא הגה יומם ולילה בהרמת כבוד התורה ובלמודה. בחודש אלול, בשנת תרפ"ג, לפני כ-90 שנה, הציע רבי מאיר שפירא להנהיג את לימוד "הדף היומי". הצעה זו נתקבלה בהתלהבות על-ידי כל גדולי ישראל שהשתתפו ב"כנסייה הגדולה" * הראשונה. בתוך זמן קצר התחילו יהודים רבים בכל העולם ללמוד את הדף היומי. הלימוד התחיל בראש השנה של שנת תרפ"ד ומאז הוא נמשך בלי הפסקה עד היום.

10 מהו רעיון "הדף היומי"? כל לומדי הדף היומי מתחילים באותו היום ללמוד את אותו הדף בש"ס (שישה סדרים). הש"ס מחולק ל-60 מסכתות (חלקים)

ומתחילים בדף הראשון של המסכת הראשונה, שהיא מסכת ברכות. מדי יום ביומו לומדים דף אחד – אותו הדף נלמד באותו היום בכל מקום, וכך מתקדמים יום אחר יום עד שמסיימים את מסכת ברכות. מיד למחרת סיום מסכת ברכות ממשיכים ללמוד את המסכת הבאה – מסכת שבת, וכן הלאה עד שמסיימים 20 את הש"ס כולו – 2,711 דפים. מיד עם הסיום מתחילים מחדש ללמוד את הש"ס מראשיתו.

* "הכנסייה הגדולה" – התכנסות (אספה) של נציגי הקהילות היהודיות החרדיות באירופה.

האספה התקיימה אחת לכמה שנים ובראשה עמדו רבנים וגדולי תורה מפורסמים. ב"כנסייה הגדולה" של שנת תרפ"ג, שבה הוצע רעיון הדף היומי, השתתפו ה"חפץ-חיים" והאדמו"ר מגור זצ"ל.

לימוד הדף היומי ממריץ כל אדם מישראל להיות "שוֹנֵה הלכות בכל יום". הלומד יודע שאם יפסיד יום אחד של לימוד יפגר אחרי שאר לומדי הדף היומי, משום שאלה יתקדמו בינתיים בלימוד המסכת. וכך הדף היומי מרגיל מאות אלפי יהודים ללמוד תורה בקביעות מדי יום ביומו. מכיוון שכולם עוסקים באותו הדף, יהודים שיושבים ולומדים בבית המדרש יכולים להיעזר איש ברעהו בבירור ובהבנה של דברי הגמרא. גם שני יהודים זרים לחלוטין שייפגשו אי-שם, יוכלו לדבר ביניהם דברי תורה, כי הרי שניהם לומדים אותו הדף ושניהם בקיאים באותו הנושא.

30 מחזור לימוד של הש"ס כולו נמשך כשבע שנים וחצי. עד היום סיימו ללמוד בשיטה זו 11 מחזורי לימוד. בכל עיר ועיר מתארגנות בבתי כנסת חבורות מיוחדות ללימוד הדף היומי בציבור, ואפילו אפשר להאזין לשיעורים מוקלטים של הדף היומי בטלפון. כמו פרשת השבוע, גם הדף היומי מסומן בלוחות שנה רבים.

35 כך זיכה רבי מאיר שפירא את כלל ישראל במצוות לימוד התורה בכל יום. רבבות יהודים בכל תפוצות ישראל עוסקים בתורה בקביעות בזכות רעיון הדף היומי.

קראו את הסיפור שלפניכם, וענו על השאלות 16-25 בחוברת השאלות.

הַעֵץ פְּעַד צְדָק

- מעשה שהיה בימים שבהם היה רבנו חיים בן עטר, בעל ספר "אור החיים", רב בעיר סאלי הסמוכה לרבאט. יום אחד הגיעו אליו שני יהודים, האחד סוחר והאחר אופה, וביקשו ממנו לישב מריבה שפרצה ביניהם.
- "ספר לי, במה העניין," ביקש הרב מהסוחר.
- 5 "הייתי צריך לעזוב את הכפר לזמן מה," אמר הסוחר, "וכל רכושי היה מטבעות של זהב. לא בקלות הרווחתי אותן. עמלתי בפרך כדי להרוויח את המטבעות, ולא רציתי שיגנבו אותן בזמן היעדרי. הפקדתי את כספי בידי האופה הזה, אך כאשר שבתתי ממסעי הוא הכחיש שקיבל ממני כסף אי-פעם."
- 10 "ומי ראה אותך נותן את מטבעות הזהב לאופה?" שאל הרב את הסוחר. "אף אחד לא ראה זאת. הלכנו יחד ליער, ושם נתתי לו את המטבעות." "ואתה," פנה הרב אל האופה, "מה לך יש לומר?" האופה משך בכתפיו. "לא היו דברים מעולם," הוא אמר, "מעולם לא הלכתי עמו אל היער, ומעולם לא ראיתי את מטבעות הזהב שלו."
- 15 פנה הרב שוב אל הסוחר ושאל: "האם אתה זוכר היכן בדיוק נתת לו את המטבעות?" "כמובן!" השיב הסוחר, "היה זה מתחת לעץ האלון הגדול. אני זוכר זאת היטב, ואני יכול להצביע על העץ בלי שום קושי." "ובכן, אחרי הכול יש לך יעד," אמר הרב. "לך אל עץ האלון הגדול, וצווה עליו להופיע לפני מיד ולגלות לנו מי דובר אמת."
- 20 הסוחר ידע שרבי חיים הוא חכם מאוד, ויצא לדרכו בלי להרהר בדברים, ואילו האופה נשאר לחכות לו. כעבור רגע מלמל הרב לעצמו כבדרך אגב: "האיש שלנו בוודאי כבר הגיע אל העץ." "מה פתאום!" קרא האופה, "עדיין רחוק הוא. העץ נמצא הרחק מכאן." לאחר זמן מה פנה הרב אל האופה ושאלו:
- 25 "האם אתה חושב שהסוחר כבר הגיע אל עץ האלון?" "כן," הייתה התשובה, "עכשיו בוודאי הוא הגיע לשם." העביר רבי חיים ידו על זקנו ואמר: "קום והשב לסוחר את כספו!" כשראה את הבעת הפליאה על פני האופה, הוסיף ואמר: "אתה אמרת שלא
- 30 היית כלל ביער. עם זאת, כאשר שאלתי אותך אם הסוחר שתובע אותך כבר הגיע אל עץ האלון, ידעת לענות על שאלתי. אם לא קיבלת ממנו כסף

מתחת לעץ, מניין לך מקומו של העץ?"
הרכין האופה את ראשו מבושה, והשיב את הכסף לבעליו.
וכך, אחרי ככלות הכול היה העץ יָד במשפט אפילו בלי לזוז ממקומו,
והצדק נעשה. 35

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות 26-33 בחוברת השאלות.

מד-גשם ביתי

באלפי תחנות לחיזוי מזג האוויר בעולם אוספים נתונים על מזג האוויר. לשם-כך החזאים זקוקים למכשירי מדידה מיוחדים. למשל, את כמות מי הגשם אפשר למדוד באמצעות מכשיר הנקרא **מד-גשם**.

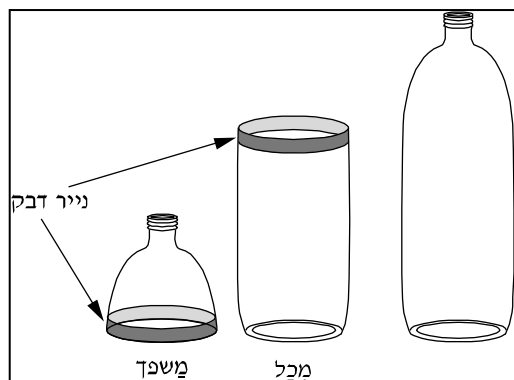
גם אתם, ילדי הכיתה, יכולים לבנות מד-גשם ביתי ולמדוד את כמות מי הגשם היורדים באזור מגוריכם.

הציוד הדרוש:

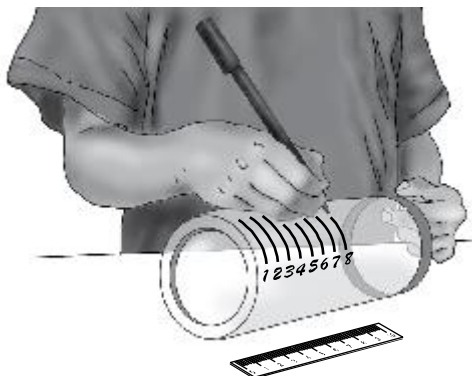
- בקבוק פלסטיק של משקה קל, שקוף וריק
- מספריים
- נייר דבק
- סרגל
- עט עמיד במים

אופן ההכנה

1. גוזרים במספריים את השליש העליון של בקבוק הפלסטיק, וכך מתקבלים שני חלקים: **מכל** שנוצר מגוף הבקבוק ו**משפך** שנוצר מראש הבקבוק.
2. עוטפים בנייר דבק את השוליים החדים של המכל ושל המשפך (ראו איור א').

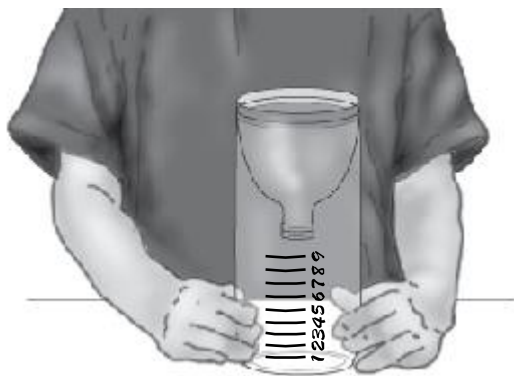

איור א'

איור ב'

3. מסמנים קווים לרוחב המִּכָּל בעזרת סרגל ובעזרת עט עמיד במים : מסמנים את הקו הראשון במרחק של סנטימטר אחד מתחתית הבקבוק וכותבים לידו את המספר 1. ממשיכים לסמן קווים במרחק של סנטימטר אחד זה מזה וכותבים מספר ליד כל קו (ראו איור ב').

איור ג' – מד-גשם

4. מכניסים את המשפך לתוך המִּכָּל כך שהחלק הצר שלו פונה כלפי מטה (ראו איור ג').

מדידת כמות מי הגשם

כדי למדוד את כמות מי הגשם באמצעות מד-הגשם שהוכן, כל אחד מתלמידי הכיתה צריך :

1. להניח את מד-הגשם במקום פתוח ליד הבית כך שלא יתהפך.
2. לסרטט במחברת טבלה לרישום גובה מי הגשם שנאספו במד-הגשם (לפניכם טבלה לדוגמה).

טבלה לרישום גובה מי הגשם	
היום	גובה המים במד-הגשם (בס"מ)
יום ראשון	
יום שני	
יום שלישי	
יום רביעי	
יום חמישי	
סך-הכל	

3. למדוד את גובה המים במד-הגשם

- בכל יום בשעה קבועה, במשך חמישה ימים, ולרשום בטבלה לאיזה גובה הגיעו המים. אם באחד הימים לא יורד גשם, כותבים בטבלה את המספר 0.
4. לרוקן בכל יום את מד-הגשם לאחר המדידה ולהניח אותו בחזרה במקומו.
 5. לחבר את כל המספרים שנרשמו במשך חמשת הימים בטבלה, ולכתוב את הסכום במקום המתאים.

כל אחד מהתלמידים יציג את הטבלה שלו בכיתה.